Mat 102 - Matematik II / Calculus II Çalışma Soruları

Çok Değişkenli Fonksiyonlar:

Seviye eğri ve yüzeyler, Limit ve süreklilik

wolframalpha.com uygulamasında bir fonksiyonun tanım kümesini bulmak için:

x + arccos y

seviye eğrilerini çizdirmek için:

contour plot z = ln (xy) at z = 1

grafiğini çizdirmek için:

3d plot ln(xy)

kodlarını kullanabilirsiniz. Ancak 3D grafikleri her zaman doğru çizmeyebilir. Orneğin $\ln(xy)$ fonksiyonunun tanım kümesi ve seviye eğrilerini ele alarak 3D grafiği ile karşılaştırınız.

1) Aşağıda fonksiyonların tanım kümelerini bulup ilgili uzayda gösteriniz.

a)
$$z = f(x, y) = \ln(xy)$$
 C: $\{(x, y) \mid xy > 0\}$

b)
$$z = f(x, y) = y + \arccos x$$
 C: $\{(x, y) \mid -1 \le x \le 1\}$

c)
$$h = f(x, y, z) = \sqrt{16 - x^2 - y^2 - z^2}$$
 C: $\{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 + z^2 \le 16\}$

2) Aşağıdaki fonksiyonların grafiklerini seviye eğrilerini kullanarak çiziniz.

a)
$$z = f(x, y) = \sqrt{x^2 + y^2}$$

b)
$$f(x,y) = 1 - x^2 - y^2$$
 c) $z = \sqrt{x^2 + y^2 - 1}$

c)
$$z = \sqrt{x^2 + y^2 - 1}$$

3) Aşağıdaki fonksiyonların yanlarında verilen noktalardaki seviye(düzey) eğrilerini çiziniz.

a)
$$f(x,y) = 1 - |x| - |y|$$
, $k = 0, \frac{1}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}, 1$

b)
$$f(x,y) = xy$$
, $k = -2, 0, 1$

c)
$$f(x,y) = y - \cos x$$
, $k = -2, 0, 1$

wolframalpha.com uygulamasında bir fonksiyonun limitini bulmak için:

limit $\sin(xy)/x$ as (x,y) tends to (0,pi)

kodunu kullanabilirsiniz.

4) Aşağıdaki limitleri varsa bulunuz, yoksa olmadığını gösteriniz.

a)
$$\lim_{(x,y)\to(0,0)} \frac{x^2y}{x^4+y^4}$$

b)
$$\lim_{(x,y)\to(0,0)} \frac{\sin(xy)}{x}$$

c)
$$\lim_{(x,y)\to(\pi,\frac{1}{4})} x^2 \tan(xy)$$

a)
$$\lim_{(x,y)\to(0,0)} \frac{x^y}{x^4 + y^4}$$
 b) $\lim_{(x,y)\to(0,0)} \frac{\sin(xy)}{x}$ c) $\lim_{(x,y)\to(\pi,\frac{1}{4})} x^2 \tan(xy)$ d) $\lim_{(x,y)\to(0,0)} \frac{\sqrt{x^2 + y^2 + 1} - 1}{x^2 + y^2}$ e) $\lim_{(x,y)\to(0,0)} \frac{x - y}{\sqrt{x^2 + y^2}}$ f) $\lim_{(x,y)\to(0,1)} \frac{x^2(y - 1)^2}{x^2 + (y - 1)^2}$

e)
$$\lim_{(x,y)\to(0,0)} \frac{x-y}{\sqrt{x^2+y^2}}$$

f)
$$\lim_{(x,y)\to(0,1)} \frac{x^2(y-1)^2}{x^2+(y-1)^2}$$

g)
$$\lim_{(x,y)\to(0,0)} \frac{\sin(xy)}{x^2+y^2}$$

5) Aşağıdaki fonksiyonların sürekli oldukları kümeleri bulunuz.

a)
$$f(x,y) = \frac{1}{x^2 - y^2}$$
 C: $S_f = \{(x,y) \mid x^2 - y^2 \neq 0\}$

b)
$$f(x,y,z) = \frac{x+y+z}{x^2+y^2+z^2-1}$$
, $C:S_f = \{(x,y,z) \mid x^2+y^2+z^2 \neq 1\}$

c)
$$f(x, y, z) = x \ln(yz)$$
, $C: S_f = \{(x, y, z) \mid yz > 0\}$

6)
$$f(x,y) = \begin{cases} \frac{x^2 - 4y^2}{x - 2y}, & x \neq 2y \\ g(x), & x = 2y \end{cases}$$
 fonksiyonu $\mathbb{R}^2$ 'de sürekli ise $g(x)$ 'i bulunuz.

Çok Değişkenli Fonksiyonlar:

Kısmi türev, Zincir kuralı, Gradyen vektörü ve Yönlü türev

wolframalpha.com uygulamasında bir fonksiyonun yönlü türevini bulmak için: derivative of x^2 y+ x y^2 +z in the direction (3,3,0) at point (1,2,1) kodunu kullanabilirsiniz.

1) Aşağıdaki fonksiyonların kısmi türevlerini bulunuz.

a)
$$f(x,y) = \ln\left(x + \sqrt{x^2 + y^2}\right)$$
 b) $f(x,y,z) = e^{\frac{xy}{z}}$ c) $f(x,y) = \cos\left(\frac{x}{y}\right)\sin\left(\frac{y}{x}\right)$

b)
$$f(x, y, z) = e^{\frac{xy}{z}}$$

c)
$$f(x,y) = \cos\left(\frac{x}{y}\right)\sin\left(\frac{y}{x}\right)$$

2) a)
$$u = \sin(xy) + \cos(xz) + \tan(yz)$$
  $\Rightarrow$ $\frac{\partial^3 u}{\partial x \partial y \partial z} = ?$

b)
$$z = f(x, y) = \sin^2(3x - 4)$$
  $\Rightarrow$ $\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y} = ?$, $\frac{\partial^2 f}{\partial y^2} = ?$

c)
$$z = txy^2$$
, $x = t + \ln(y + t^2)$, $y = e^t \implies \frac{dz}{dt} = ?$

d)
$$f(x,y) = \ln(x^2 + y^2)$$
, $x = tu$, $y = \frac{t}{u}$ $\Rightarrow$ $\frac{\partial f}{\partial t} = ?$, $\frac{\partial f}{\partial u} = ?$

3) $w(x,y)=f(x^2+y^2,xy,2x)$ ve f, 2. dereceden sürekli kısmi türevlere sahip olmak üzere; $w_{yx}(x,y) = ?$

2

4)
$$f(x,y) = \begin{cases} \frac{x^2y^3}{x^2 + 4y^3}, & (x,y) \neq (0,0) \\ 0, & (x,y) = (0,0) \end{cases}$$
 olarak tanımlanıyor. $f_x(0,0) = ?, f_y(0,0) = ?$

5)
$$f(x,y) = \begin{cases} \frac{\sin(x^2 + y^2)}{x^2 + y^2}, & (x,y) \neq (0,0) \\ 1, & (x,y) = (0,0) \end{cases}$$
 olsun.

- a) f, (0,0) noktasında sürekli mi?
- b) $f_x(0,0)$ değerini bulunuz.

6)
$$f(x,y) = \begin{cases} \frac{x^3}{x^2 + y^2}, & (x,y) \neq (0,0) \\ 0, & (x,y) = (0,0) \end{cases}$$
 olsun.

- a) f, (0,0) noktasında sürekli mi?
- b) $f_x(0,0) =?, f_y(0,0) =?$

7)
$$f(x,y) = \begin{cases} \frac{2x^3y}{x^2 + y^2}, & (x,y) \neq (0,0) \\ 0, & (x,y) = (0,0) \end{cases}$$
 olsun.

- a) f, (0,0) noktasında sürekli mi?
- b) $f_x(0,0)$ değeri var mı?
- c) $f_{xx}(0,0)$ değeri var mı?
- 8) $f(x,y,z) = x^2 + y^2 z^2$ fonksiyonunun $P_0 = (1,2,3)$ noktasındaki ve $\overrightarrow{v} = -2i + j + -2k$ vektörü yönündeki yönlü türevini bulunuz. C:(4)

9)
$$f(x,y) = \begin{cases} \frac{2x^2y}{x^4 + y^2}, & (x,y) \neq (0,0) \\ 0, & (x,y) = (0,0) \end{cases}$$
 fonksiyonu verilsin .

- a) $\nabla f(0,0) = ?$
- b) $\overrightarrow{u} = i + j$ vektörü için $D_u f(0,0) = ?$

10)
$$f(u,v)$$
 bir fonksiyon, $f(-1,3) = 0$, $f_1(-1,3) = 2$ ve $f_2(-1,3) = -3$ olsun. $g(x,y,z) = f(xyz,x^2 + y^2 + z^2)$ ise $\nabla g(1,-1,1) = ?$ C:< $-8,8,-8 >$

- 11) $f(x,y) = e^x \ln y$ fonksiyonu verilsin.
  - a) Hangi doğrultuda en hızlı artar?
  - b) Bu doğrultudaki artış oranı nedir?
  - c) $\overrightarrow{u} = i + j$ olmak üzere $D_{\overrightarrow{u}}f(0,1) = ?$
- 12) f(x,y), (a,b) noktasında her yönde yönlü türeve sahip olan bir fonksiyon olsun.

$$\overrightarrow{u} = \frac{1}{\sqrt{2}}i - \frac{1}{\sqrt{2}}j \text{ ve } \overrightarrow{v} = \frac{1}{2}i + \frac{\sqrt{3}}{2}j \text{ vektörleri için } D_{\overrightarrow{u}}f(a,b) = \frac{1}{\sqrt{2}} \text{ ve } D_{\overrightarrow{v}}f(a,b) = 2 \text{ ise } f\text{'nin}$$

$$(a,b)$$
 noktasındaki maksimum artış oranı kaçtır? $C:\left(\frac{\sqrt{28+8\sqrt{3}}}{\sqrt{3}+1}\right)$